

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Янка Тенева Тянкова,

професор по гражданско и семейно право,

Юридически факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

Относно: публична защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

Докторант: ЛИЛЯНА НИКОЛОВА ФИЛИПОВА – КАЙКАМДЖОЗОВА

Тема: Особенности на защитата на кредиторите при капиталовите търговски дружества

I. Данни за докторанта

Лиляна Филипова – Кайкамджозова е роден през 1972 г. Завършва средно образование във Варна. През 1990 г. е приета в Икономическия университет, гр. Варна, факултет „Световно стопанство“, в специалност „Икономика на туризма“. В периода януари 1994–януари 1995 г. записва различни курсове по бизнес немски, английски, счетоводство и др. в Икономически университет – Виена, Австрия. Завършва Икономическия университет, гр. Варна през 1997 г., като получава бакалаварска степен ”Икономика на туризма“. В периода 2005–2006 г. продължава обучението си в същия университет, факултет „Управление“, където получава магистърска степен по „Туризъм“. През 2009 г. е приета в Юридическия факултет на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ (ВСУ). През 2014 г. получава магистърска степен по „Право“ и професионална квалификация „Юрист“.

Професионалната си кариера в областта на правото започва през 2015 г., когато е назначена като юрисконсулт в „Бон Марин Холдинг“ АД, гр. Варна. В търговското дружество работи до 2020 г. Същата година е

вписана като адвокат към Адвокатска колегия – Варна, където работи и към настоящия момент.

Владее отлично немски, английски и руски език.

II. Данни за докторантурата, автореферата и публикациите

Лиляна Филипова – Кайкамджозова първоначално е зачислена в Юридическия факултет на Икономическия факултет, гр. Варна като редовен докторант по Гражданско и семейно право (Търговско право), а в следствие е прехвърлена във ВСУ, където е зачислена със Заповед № 509 от 11.08. 2020 г. на Ректора на ВСУ, с тема на дисертационен труд: „Защита на кредитора при сключване и изпълнение на търговските сделки”. Със заповед № 399 от 14.06.2021 г. е променена темата на дисертационния труд, като новата тема е „Особености на защитата на кредиторите при капиталовите търговски дружества“. Отчислена е с право на защита съгласно Заповед № 490 от 15.07.2021 г. на Ректора на ВСУ. Със Заповед № 77 от 15.02.2024 г. на Ректора на ВСУ е определен състав на научното жури и срок на публичната защита. На заседание на научното жури са избрани председател и рецензенти по обявената процедура. От така изложените аргументи, подкрепени с приложените документи, е видно че не се констатират допуснати нарушения на нормативната уредба при провеждане на процедурата.

Дисертационният труд, разработен от Лиляна Николова Филипова – Кайкамджозова, представлява комплексно изследване на правната уредба на защитата на кредиторите при сключване и изпълнение на търговските сделки. Основната цел на изследването е да се разгледат способите за защита на кредиторите като се разграничат приложимите способности по отношение на отделните групи кредитори при различните видове капиталови търговски дружества.

Докторантът е изготвил и представил автореферат, който съответства на нормативните изисквания.

За участие в процедурата са приложени **следните статии:** *Нормативни и съдебно практически аспекти свързани със защитата на кредиторите*. В: Сборник с доклади от национална научна кръгла маса „Ролята на правото в съвременната икономика“, Изд. “Наука и икономика“ 2017, ISBN 978-954-21-0949-5, стр. 295-306; *Методи и подходи за защита на кредиторите*. В: Сборник с доклади от 1-ва, Национална научна конференция, 9 ноември 2018 г. „Правото и бизнесът в съвременното общество“, Изд. “Наука и икономика“ 2019, ISSN 2603-5073, стр. 248-360; *Сравнителен анализ на разпоредбите за дружеството с ограничена отговорност от гледна точка на защитата на кредиторите*. В: Известия. Списание на Икономически Университет–Варна.63(2), с.155-169.

Публикуваните от докторанта Лиляна Кайкамджозова три статии са свързани пряко с темата на изследването и събират нужния брой точки — 30 точки. Следователно докторантът изпълнява наукометричните изисквания за получаването на степента „доктор“ (дисертационен труд — 50 точки и публикувани статии — 30 точки).

III. Характеристика на дисертационния труд и научни приноси.

Дисертационният труд се състои от 248 страници. Структурата му включва: увод, четири глави, изводи и заключение, библиографска справка и справка на съдебната практика. Всяка глава се състои от отделни раздели и подраздели. Използваната литература включва 73 български източника и 105 чужди източници.

Избраната тема на научното изследване се отличава със своята изключителна актуалност. От една страна, предвидените в законодателството адекватни правни способности за защитата на кредиторите влияе пряко върху сигурността в търговския оборот, а от друга — ограничената отговорност на съдружниците в капиталовите търговски

дружества влиза в колизия с всеки опит на законодателя да намери подходящата форма за преодоляване на тази ограничена отговорност, с оглед справедливото удовлетворяване на кредиторите на капиталовото търговско дружество. В тази връзка е изследвана националната и европейска уредба, регламентираща защитата на кредиторите, спецификите в ограничената отговорност на съдружниците, както и различията в законодателните подходи на някои държави в рамките на ЕС и извън него (Германия, Англия, САЩ и др.). Специално място е отделено на проследяване тенденциите в нормативната уредба на тези държави, свързани с намаляването или премахването на законоустановения минимален капитал на дружествата с ограничена отговорност и последиците по отношение на защитата на кредиторите.

Във връзка със съдържанието на дисертационния труд се откроят някои от по-значимите въпроси, разгледани в отделните глави. **В първа глава** е проследено накратко развитието на нормативната уредба относно капиталовите търговски дружества в Европа и в България, съответно – правилата за защита на кредиторите в отделните видове капиталови ТД и тяхната промяна през годините. **Втората глава** е посветена на развитието на дружественото право в ЕС и неговото отражение върху търговското право на държавите членки, в частта относно защитата на интересите на кредиторите по отношение на капиталовите ТД. **Трета глава** е съществена част по темата на научното изследване, в която се прави анализ на действащата у нас нормативна уредба, имаща значение за защитата на правата на кредиторите (ТЗ, Закон за счетоводството, Счетоводни стандарти и др.). Тя се състои от 5 параграфа. В тях са разгледани основни понятия като капитал, имущество, собствен капитал и други; проследена е защитата на кредиторите чрез нормите за набиране и покритие на капитала; анализирана е правната уредба, регламентираща защитата на кредиторите при прекратяване, ликвидация, преобразува на ТД, съответно при продажба на търговско предприятие и на дружествени

дялове; представяна е отговорността на управителя на ООД, съответно на управителните органи на АД като законова гаранция, в полза на защитата на интересите на кредиторите на тези капиталови ТД. Глава трета завършва с анализ на съвременните принципи на Доброто корпоративно управление (Corporate governance), в частност с информационния модел за защита на кредиторите. **Четвърта глава** съдържа обстоен сравнително-правен анализ на разгледаните въпроси с паралелната уредба на защитата на кредиторите в законодателствата на Германия, Англия и САЩ. **В заключението** са обобщени направените в хода на изложението по отделните глави изводи и са изведени предложения *de lege ferenda*.

IV. Научни и научно-приложни приноси.

Като цяло представеният дисертационен труд „Особености на защитата на кредиторите на капиталовите търговски дружества” съдържа както научни, така и научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в правната наука. Съчинението е посветено на една интересна, практически значима и неизследвана в цялост тема в доктрината. Като приносен следва да се отбележи направеният задълбочен общ преглед на всички норми в българското законодателство, които са свързани със защитата на кредиторите от действията на капиталовите ТД. Отделено е място за анализ на концепцията, известна като „повдигането на корпоративния воал“ и на други алтернативни възможности за договорна защита. Безспорен принос на изследването е и обстойният сравнителноправен анализ (със законодателствата на Германия, Англия, САЩ и др.), който докторантът не само е направил, но и го е съотнесъл към действащото българско законодателство в опита си да направи предложения за неговата промяна. Като приносен следва да бъде отчетен и задълбоченият анализ на европейската правна уредба относима към темата на изследването. Предложенията *de lege ferenda* са направени в съответствие със съвременния информационен модел за защита на

кредиторите, като част от принципите на доброто корпоративно управление (*Corporate governance*).

Приносите съответстват на съдържанието на разработката и отразяват обективно постигнатото от докторанта.

V. Основни критични бележки и препоръки.

Критичните бележки към изследването са направени в хода на изготвяне на дисертационния труд като част от вътрешното рецензиране на научния труд, в рамките на катедрата. Основната ми бележка е породена от прекалено многостранния обхват на научното изследване. Безусловно голяма е амбицията на автора да обхване в тази тема всички способи за защита на кредиторите по отношение на всички капиталови ТД, което според мен е пречка да се направи задълбочено изследване по темата. Като пример мога да дам глава трета, пар. 3-ти и 4-ти, в които е направен опит да се проследи правната уредба, регламентираща защитата на кредиторите при прекратяване, ликвидация, преобразуване на ТД, съответно при продажба на търговско предприятие и на дружествени дялове. От една страна това не е възможно в рамките на два параграфа, а от друга се е получило механично смесване на способите за прекратяване на ТД (ликвидация, несъстоятелност, преобразуване) и последиците от продажба на търговско предприятие или дялове по отношение на кредиторите на капиталовите ТД (в частност на тяхната защита). Но с оглед на обстоятелството, че става въпрос за авторски труд, то считам, че право на докторанта е да излага и защитава свои идеи, които са част от индивидуалния му подход при анализа на действащата нормативна уредба и са доказателство, че той може да прави собствени изводи.

VI. Заключение.

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват принос в науката и отговарят на ЗРАСРБ, Правилника

за прилагането му и Правилника за придобиване на научните степени във ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“.

В заключение давам положителна оценка и предлагам на научното жури на докторанта ЛИЛЯНА НИКОЛОВА ФИЛИПОВА – КАЙКАМДЖОЗОВА, да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор“, в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право).

11.04. 2024 г.

Варна

проф. д-р Янка Тянкова